№ 127. Sobota 2. Czerwca 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie prezydenta najwyższej kontroli i węgierskich radców państwa.)

Wiedeń, 30. maja. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem pismem własnoręcznem z 27. maja r. b. mianować najłaskawiej radcę państwa *Filipa barona Kraussa* prezydentem najwyższej władzy kontroli rachunkowej.

— *Gazeta wiedeńska* donosi: „Ponieważ kilku doczesnych nadzwyczajnych radców państwa, mianowanych najwyższem pismem własnoręcznem z 29. kwietnia r. b. nadesłali oświadczenia, że dla rozmaitych przeszkód nie mogą uczynić zadość temu powołaniu, raczył Jego c. k. Apost. Mość stosownie do najwyższego patentu z 5. marca r. b. §. 1., i do rozporządzenia cesarskiego z tego samego dnia mianować najłaskawiej w ich miejsce najwyższem pismem własnoręcznem z 27. maja r. b. doczesnymi nadzwyczajnymi radcami państwa:

z *królestwa Węgier:*

hrabię Jerzego Andrassy z Szént-Kiraly, tajnego radcę i szambelana;

Antoniego Korizmits, biskupa w Baczu i katedralnego kantora kapituły wesprymskiej, i

hrabię Antoniego Szecsen z Temerynu;

z *Wielkiego Księstwa Siedmiogrodu:*

Adeodata Jakabb, burmistrza w Szamos-Ujwar;

z *uksiążęconego hrabstwa Tyrolu:*

Dra *Alojzego Strassera*, adwokata sądowego w Hall; a

z *województwa Serbskiego i banatu Temeskiego:*

Samuela Maschierevicsa, grecko-nieunickiego biskupa z Temeszwaru.

— Ministeryum spraw wewnętrznych ogłosiło następujące rozporządzenie: Jego c. k. Apost. Mość raczył nakazać najwyższem pismem gabinetowem z 24. maja r. b. zwinięcie istniejących w Dalmacyi politycznych pretur w Zarze, Spalato, Raguzie i Kataro.

Ich funkcya urzędowa ma być przydzielona władzom obwodowym w miejscu.

Urzędnicy przeznaczonych do zwinięcia pretur politycznych przechodzą z dniem 1. czerwca r. b. w stan dyspozycyi.

Co do terminu zawieszenia czynności urzędowej tych pretur, jako też co do zakresu działalności władz obwodowych i namiestnictwa wydane będzie później dalsze obwieszczenie.

Ameryka.

(Wybory kandydatów do prezydentury. — Doniesienia z Mexyku.)

Nowy Jork, 12. maja. Zgromadzenie unii w Baltimore obrało Bella i Everetta kandydatami do prezydentury. Dom reprezentantów przyjął bil taryfy. Podług wiadomości mexykańskich przystał Miramon na zaproponowane sobie przez posłów francuskiego i angielskiego warunki układów. Podług nowo-jorskiej jednak gazety *Times*, władza Miramona bardzo jest osłabioną, a może i zupełnie już zgasła.

Hiszpania.

(Zagajenie Kortezów. — Wiadomości bieżące. — Wybór prezydenta Kortezów.)

Z **Madrytu** donoszą telegrafem z dnia 25. maja: Królowa otworzyła dziś osobiście Kortezy. Główna treść mowy od tronu jest następująca: Naród hiszpański złożył świetne dowody męstwa w czasie wojny marokańskiej i chwalebny pokój zakończył tę wojnę. Układy wynagradzają nam ile możności poniesione koszta i ofiary narodu. Hiszpania zostaje w stosunkach przyjaźnych ze wszystkiemi mocarstwami. Konkordat z Rzymem uspokaja sumienie ludności i ułatwia postęp. Papież otrzymał przy tej sposobności dowody przywiązania od Królowej i narodu. Królowa życzy szczęścia krajowi dla pomyślnego rozwoju stosunków materyalnych, i oznajmia, że Kortezom przedłożony będzie traktat z Mexykiem. Dalej żali się Królowa na zbrodnicze przedsięwzięcia Karlistów, ale jak tylko niebezpieczeństwo zostało usunięte, wolno jej było pójść za głosem serca i ogłosić powszechną amnestyę. Izba przystąpi wkrótce do rozpoznania budżetu z r. 1861 i rozmaitych ustaw administracyjnych. W końcu zawiera mowa od tronu zapewnienie, że Hiszpania licznemi ofiarami swemi zjednała sobie święte prawa do miłości Królowy, która też liczy na to, że jedność narodu przyczyni się do wzmocnienia i ustalenia tronu.

Telegraf z Madrytu z dnia 26. maja wieczorem donosi: Martinez de la Rosa mianowany został prezydentem izby większością 180 głosów przeciwko 27. Potwierdzenie pokoju, zawartego przez Cesarza marokańskiego, nadeszło już do Tetuanu.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Podatek od papieru. — Subskrybcya na wystawę przemysłową.)

Londyn, 27. maja. Lord J. Russell otrzymał dziękczynny adres robotników glasgowskich za swoje starania około wolności kraju i za wyraźną sympatyę dla Włoch. Lord podziękował im za pośrednictwem swego sekretarza za to uznanie swoich starań, i zapewnił oraz, że przy wszelkich względach na internacyonalne obowiązki Anglii nie sprzeniewierzy się nigdy uczuciom wolności, jakie każdy Anglik żywi w sercu swojem.

Z wykazów urzędowych pokazuje się, że liczba ubogich angielskich w pierwszym kwartale tego roku znowu się zmniejszyła. Ubytek w marcu zeszłego roku wynosił w stosunku do pierwszego kwartału r. 1858 12.32 procent; teraz wynosi znowu w porównaniu z zeszłym rokiem 2.43 procent. W marcu 1858 prosiło o wsparcie w publicznych zakładach 952.201 ubogich, w marcu r. 1859 855.753, a w marcu tego roku tylko 834.720.

Obudwom izbom parlamentu przedłożono dnia 24. maja pewną ilość służbowych depeszy, które się odnoszą do ruchów pojedynczych okrętów wojennych angielskich między Maltą a wybrzeżem Sycylii.

— Organ ministeryalny *Observer* nie zaprzecza lordom prawa odrzucenia bilu o upodatkowaniu papieru. „Podatek od papieru“ — mówi — zawarowany jest uchwałą parlamentu, i tylko uchwała parlamentu może go znieść znowu. Nie jest on przemijającym jak inne podatki, jak np. podatek przychodowy, cło od herbaty i tym podobne, które z pewnych względów na jakiś czas zostały nałożone. Podatki te ustają w oznaczonym przez izbę niższą terminie. Podatek zaś od papieru stanowi stały dochód, i na tej to właśnie różnicy opierał lord Derby po największej części swoje twierdzenia i tłumaczył swe postępywanie.“

Podatek od papieru nałożony został najpierw za panowania Wilhelm III. jako podatek tymczasowy na 2 lata, później w r. 1712 za panowania Królowy Anny. Podatkiem tym chciał rząd zapobiedz nadużyciom prasy. Lecz dopiero w r. 1717 został podatkiem stałym, i odtąd już od 143 lat utrzymuje się niezmiennie. W roku 1856 przynosił dochodu 790.777 l. — w r. 1857 1,224.723 l. Od tego czasu podniósł się znacznie.

— Subskrybcya na wystawę przemysłową na r. 1862 wynosi już teraz 269.700 funt. sztr., a zatem o 19.700 funt. sztr. więcej niż pierwotnie wymagano na utworzenie funduszu gwarancyi. Gmach wystawy ma być zbudowany w Kensington w pobliżu tej części Hyde-Parku, gdzie stał w r. 1852 krzyształowy pałac.

(Posiedzenie parlamentu z 25. maja.)

Izba niższa. Lord *Palmerston* proponował osobny wydział, który ma przejrzeć dokładnie protokoły obydwu izb i zdać sprawę, jak podług zwyczaju załatwiał parlament bile, które nakładają lub znoszą podatki. *Sir John Pakington* niema nic przeciw temu wnioskowi, gdyż szanowny lord zapewnił już izbę, że rząd niema bynajmniej zamiaru wywołać sporu między obydwoma izbami. *Eduin James* nie może pojąć, na co przyda się mianowanie wydziału, który nie zrobi nic więcej nad to, coby mógł zrobić jeden członek izby. Podług jego mniemania powinien rząd tak ze względu na prawo izby jako też na własną godność oświadczyć jasno i dokładnie, co czynić zamyśla. *Thomas Duncombe* przypominał izbie, że lordowie nie odrzucili bilu względem podatku od papieru, lecz tylko odroczyli drugie odczytanie jego na 6 miesięcy. Niepojmuje przeto, dlaczegoby izba nie miała trzymać się słowa lordów, i podaje do wniosku lorda Palmerstona poprawkę, że izba dowiedziawszy się z wielkim żalem o odroczeniu drugiego odczytu tego bilu na 6 miesięcy, uważa za rzecz potrzebną i stosowną, nieodraczać

parlamentu na dłużej jak do przyszłego listopada, ażeby lordowie mieli sposobność zastanawiać się jeszcze raz nad swojem postępowaniem. Wyszukiwanie podobnych wypadków uważa mowca za zbyteczne, gdyż lordowie mieli widocznie zamiar obrazić izbę niższą, i przeto obowiązkiem tej izby bronić praw swoich. *Wholley* popierał tę poprawkę i zapowiedział wniosek względem domagania się u rządu, ażeby jeszcze w ciągu tej sesyi wymusił w izbie wyższej zatwierdzenie bilu względem podatku od papieru. *Bright* powiedział, że opozycya widocznie lekceważy tę kwestyę. Rząd zdaje mu się, — myśli inaczej, a sprawa ta robi w kraju coraz większe wrażenie. Dlatego proponuje on odroczyć debaty do czwartku. Lord *John Russel* oświadczył, że nie lekce waży bynajmniej znaczenia kwestyi, ale mimo to zaleca przyjęcie mocyi a odrzucenie obydwu poprawek. O ile sam zapamięta, nie toczyła się jeszcze nigdy kwestya o ważniejszy przywilej, dlatego radby tak postąpić, ażeby izba mogła zasięgnąć dokładnych wyjaśnień i nie działała za pospiesznie. Zebranie podobnych wypadków i ich zastosowanie, nie jest to rzecz tak łatwa, jak się komu zdaje. Poprawka zaś posuwa się za daleko, gdyż utrzymując że lordowie naruszyli przywileje izby niższej, radzi naruszyć prerogatywy korony w odroczeniu parlamentu. Dopiero, gdy komitet złoży swoje sprawozdanie, może izba powziąć stanowczą uchwałę. Po kilku uwagach innych członków skłonili się Duncombe i Bright odwołać swoje poprawki, poczem izba przyjęła mocyę Palmerstona. Co do liczby członków komitetu stanęła po krótkiej rozmowie uchwała, że ma się składać z 21 lub 23 członków. — Po niemiłej rozmowie o przedajności wyborów w Glucester powołał *The O'Donoghue* (jeden z dwóch deputowanyh iryjskiego hrabstwa Tipperary) i żalił się na proklamacyę, którą wydał rząd w Irlandyi przeciw werbunkom do armii papiezkiej. W porównaniu z tem, co się dzieje w Anglii za wiedzą rządu, jest postępowanie jego w Irlandyi nie tylko zadziwiające, ale nawet nieda się usprawiedliwić. Anglia nie prowadzi wojny z Papieżem i nie zdaje się, żeby Papież rozpoczął wojnę z jakimkolwiek sprzymierzeńcem Anglii. Dlaczegoż zabrania rząd Irlandom, którzy sprzyjają Papieżowi, wstępować do armii papiezkiej? Ten sam rząd jednakże popiera i zachęca czynnie składki dla Garibaldego, chociaż prawnicy obudwu izb uznali, że to się sprzeciwia ustawom państwa. Rząd zachowuje inną politykę w Anglii, a inną w Irlandyi, i zdaje się mówić do Irlandów: „Jeżeli działacie zgodnie z naszemi przesądami, możecie bezkarnie naruszać ustawy, ale jeżli chcecie wypełniać obowiązek Irlandów i katolików, dołożymy wszelkich starań, by ułumić manifestacye waszej gorliwości.“ Ta proklamacya doprowadzi do szpiegostwa, nieufności i t. p. *Cardwell*, pierwszy sekretarz dla Irlandyi, dowodził, że skarga ta zasadza się na nieporozumieniu. Wyraźna ustawa zakazuje poddanym Jej Król. Mości zaciągać się bez pozwolenia rządu do obcej służby wojskowej. Ażeby więc nikt nie ściągnął sobie kary niewiadomością ustawy, wydana została nie proklamacya lecz odezwa policyjna, ażeby wyjaśnić ludowi stan rzeczy. W Anglii zaś nie myślał nikt naruszać tej ustawy. Zarzut nakoniec, jakoby rząd popierał składki pieniężne dla Garibaldego, jest bezzasadny, i szanowny mowca niezdoła go udowodnić.

Francya.

(Przyjmowanie do gwardyi. – Komisya wywodu szlachectwa.)

Okolnik ministeryum wojny z dnia 15. maja zawiadamia komendantów korpusowych, że wolno na przyszłość przyjmować do gwardyi i takich ludzi, którzy nigdy przedtem nie służyli wojskowo, jednak nie na krótszy przeciąg czasu jak lat 7. Inny zaś okolnik z 19. maja rozporządza, żeby na przyszłość każda prośba o uwolnienie od służby wojskowej czy to liniowych żołnierzy czyli też rezerwistów ministrowi wojny przedłożoną była, bowiem ograniczenie liczby tych uwolnień jest rzeczą bardzo ważną.

Wyjdzie wkrótce z cesarskiej drukarni sprawozdanie z czynności komisyi względem tytułów szlachectwa. Pismo to zaspokoi szlachtę na prowincyi, która się obawiała surowości tego sądu. Komisya wyrzekła bowiem, że tytułów szlachectwa z czasów przedrewolucyjnych nie będzie zbyt ściśle kontrolować, widząc jak trudno o legitymacyjne wywody z owej pory; oświadcza że wszelki dokument familijny będzie dostateczny.

Włochy.

(Uwięzienie księży. – Raport sycylijski z rządowej gazety neapolitańskiej. – Rozkaz dzienny jenerała Lanza. – Doniesienia z Sycylii.)

Modena. Biskup Carpi, Gaetano Cattani został uwięziony i z nim sześciu księży tej dyecezyi. Powód był ten sam, co w Toskanii i w Romagnii, to jest, że odmówili współudziału przy uroczystości konstytucyi.

— O zajściach pod Calatafimi podaje rządowa *Gazeta neapolitańska* z dnia 18. b. m. następujące doniesienie:

„W chwili kiedy król. rządowi udało się z natężeniem równie wytrwałem jak szlachetnem bez przelewu krwi uspokoić powstanie w Sycylii, wylądowała 11. b. m. zbrojna horda napastników i rozpoczęła zbójeckie działanie. Poźniejsze doniesienia oznajmiły, że hufcem tym złożonym z 800 ludzi dowodził Garibaldi. Korsarze wstąpiwszy na ląd unikali troskliwie wszelkiego spotkania z król. wojskiem i dążąc, jak donoszą, ku Castelvetrano zagrażali tylko spokojnym mieszkańcom rabując i paląc wszystko po drodze. Po czterodniowym marszu wzmocnieni zbrojnemi i sowicie opłaconemi bandami, przybyli do Calatafimi. Brygadyer Landi dowiedziawszy się o tych wypadkach tego samego dnia wieczorem w Alcamo. przedsięwziął, pomimo mniejszych sił, uderzyć na tych nędzników, którzy też po zapamiętałym i żwawym oporze znaczne ponieśli straty w poległych i rannych. Z okrzykiem „niech żyje Król“ pobił ich Landi i ścigał uciekających aż w góry, poczem główną kwaterę w Calatafimi założył. Gdy się zaś później dowiedział, że rozprószeni rozbójnicy dokładnie byli o tem zawiadomieni, jako miasto Alcamo po wyściu wojsk król. wywiesiło choręgiew buntu i że karygodni mieszkańcy Partenico poszli za tym przykładem, zwrócił się brygadyer w tę stronę i wypędził niezłomną swą siłą, i z świetną walecznością rozbójników, którzy się już byli osadowili w tych miastach. Mianowicie pod Partenico poniosła banda Garibaldego przyparta bagnetami jednej części 8 pułku strzelców i pieszych karabinierów znaczne straty. Jeden ze strzelców 8 pułku, przebił oficera sztabowego, który jak zapewnia jeden z pojmanych, miał być albo pułkownik Bixio, albo własny syn Garibaldego, właśnie w tej chwili kiedy ten podnosząc w górę chorągiew dodawał odwagi swoim ludziom, i mianowany był za to natychmiast drugim sierzantem. Chorągiew i koń pułkownika dostały się zwycięzcom. Po dwudniowej walce wróciła kolumna brygadyera Landi okryta sławą do Palermu, a każdy żołnierz tej kolumny z przekonaniem, że dopełnił walecznie swej powinności.“

(Z Neapolu.) Jenerał Lanza przybył do Palermo i wydał następujący rozkaz dzienny:

„Oficerowie, podoficerowie i żołnierze!

Podobało się Najjaśniejszemu panu, mianować mię naczelnym wodzem wojsk sycylijskich. Nie przechodzę do was jako nieznajomy, bo nieraz już dzieliliśmy wzajemnie niebezpieczeństwo i trudy wojennego życia; miło mi módz wam na wstępie oświadczyć, że Król was pochwala.

Poświęcenie wasze i wasza waleczność, pod dowództwem godnego wodza waszego Jego Excelencyi księcia Castelcicala, przytłumiły zeszłego miesiąca jedno powstanie; — teraz gdy świeże wybuchają bunty, spodziewa się więc Jego królewska Mość, że przywrócicie znowu pokój w kraju.

Oficerowie, podoficerowie i żołnierze!

Niechaj jedna myśl, myśl honoru chorągwi waszej przeniknie was wszystkich. Utrzymujcie sami między sobą karność najostrzejszą — w niej zbawienie wojska. Oby okrzyk: Niech żyje Król! był wam przewodnikiem na drodze honoru i powinności.

Palermo, 17. maja 1860.

Ferdinando Lanza,

jenerał dowódzca i jenerał-porucznik Jego Mości Króla sycylijskiego.“

— *Patrie* zawiera następujące wiadomości z Palermo, z dnia 24. maja.

Nasze depesze sięgają do 24. b. m. Podług nich byli jeszcze Neapolitańczycy panami Palerma, lecz Garibaldi obsadził okoliczne pagórki i gotuje się do ataku. Jenerał Salzano będzie bronił miasta do ostatniego. Wojsko jego gotowe stoi do boju, przed bramami miasta osadzone baterye, które z działami na cytadeli rozpocząć mogą krzyżowy ogień, a i statki neapolitańskie otrzymały rozkaz stanąć tak, aby mogły pomagać bronić miasta. Jenerał zawezwał obcych konsulów, aby dla siebie i powierzonych swych pieczy przedsiębrali środki ostrożności. W skutek tego schroniły się zamieszkałe tu rodziny francuskie i angielskie na wojenne narodu swego okręta, innych zaś wielu na okręta austryackie. Rosyjski konsul jeneralny i wszyscy pod jego opieką przeszli na francuski parowiec *La Monette*, nim przybędzie fregata rosyjska. Ostatnia nareszcie depesza, — którą jednak z wszelkiem podajemy zastrzeżeniem — zapewnia, że o ile się zdaje nie przyjdzie przed 27. do ogólnego ataku na Palermo.

Niemce.

(Program podróży Wiel. księżny Heleny. – Sprawa reformy armii związkowej. – Posiedzenie sejmu związkowego.)

Berlin, 26. maja. Wielka księżna Helena, która w poniedziałek wieczór opuszcza Berlin, zmieniła program swej podróży, i nie pojedzie już do Wildbadu, lecz do kąpieli morskich do Nissy. W przejeździe wstąpi do Wiesbaden dokąd, we wtorek zjedzie także Cesarzowa matka. W Wiesbaden zabawią dostojne damy cztery dnie, poczem Cesarzowa matka odjedzie do Sztutgardy i Wildbadu, a Wielka księżna puści się w dalszą podróż na Strasburg do Nissy.

— Co do reformy armii związkowej przedłożyła już także wojskowa komisya zgromadzeniu związkowemu swoją odpowiedź na zapytania względem stanu kontyngensu i podziału korpusów armii związkowej. Prusy zaproponowały, ażeby stan kontyngensu wynosił 2 prct. ludności, a co do formacyi korpusów armii związkowej żądały państwa środkowe zmianę (na korzyść Saxonii i Hanoweru.) Przy głosowaniu w związkowej komisyi wojskowej nad obiema kwestyami zostały Prusy w mniejszości.

Frankfurt, 25. maja. Wczorajsze posiedzenie sejmu związkowego rozpoczęło się oznajmieniem, że dotychczasowy protokolista związkowej komisyi wojskowej c. k. austryacki major w korpusie adjutantury, p. Binder, powołany został do innej służby, a miejsce jego zajął c. k. austryacki kapitan jeneralnego sztabu kwatermistrzowskiego, p. Fryderyk Beck.

Potem oznajmił król. pruski poseł, które wojska z garnizonów Moguncyi, Luxemburga i Frankfurtu otrzymały inne przeznaczenie, i jakiemi wojskami będą zastąpione.

Dalej wniósł poseł duński oświadczenie holsztyńsko-lauenburskiego rządu, że zgadza się na propozycye komisyi prawodawstwa handlowego w Norymbergu co do niektórych punktów powszechnego niemieckiego regulaminu wexlowego, i że przeto, jeśli rządy związkowe przyjmą te propozycye, nastąpiłaby stosowna zmiana regulaminów wexlowych w księstwach Holsztynie i Lauenburgu. To oświadczenie odesłano do przynależnego wydziału.

Ten sam poseł duńskiego rządu oznajmił potem zgromadzeniu mianowanie pułkownika Kauffmanna wojskowym pełnomocnikiem Danii przy sejmie związkowym.

Potem wniesiona została deklaracya wielkoksiążęco-oldenburskiego rzadu w sprawie hrabi Henryka Jana Wilhelma Bentincka, i sprawe tę odesłało zgromadzenie do przynależnego wydziału.

Z kolei nastąpiło kilka wniosków względem udzielenia zapomogi, ale głosowanie nad niemi odłożyło zgromadzenie do dalszych posiedzeń.

Natomiast głosowało zgromadzenie nad wnioskiem wydziału, przedłożonym jeszcze na posiedzeniu z 26. kwietnia, względem udzielenia pensyi wdowie po kontradmirale Brommy, i uchwalone zostało wyznaczenie pensyi z kasy związkowej na tak długo, jak tego wymagać będą majątkowe stosunki tej wdowy.

Inna uchwała powzięta głosowaniem, odnosiła się do umieszczenia i zaopatrzenia wojennej załogi twierdz związkowych. Wnioski komisyi wojskowej, podane na posiedzeniu z 3. maja ustanawiaja pewny regulamin co do kwaterunku, zaopatrzenia i przypadajacego wynagrodzenia za wojska załogowe nieumieszczone w koszarach fortecznych, i ten regulamin zatwierdziło zgromadzenie swoją uchwałą.

W końcu po załatwieniu kilku innych jeszcze spraw wojskowych i administracyjnych mianowało zgromadzenie odnawiany co pół roku wydział exekucyjny na przyszłe półrocze.

Turcya.

(Przemowa p. Lavalette. — Poseł z Kokanu. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 19. maja. Pan Lavalette, nowy poseł francuski, powiedział w przemowie swej do kolonii francuskiej między innemi: „Nie zapuszczajcie się już teraz w wielkie spekulacye handlowe, to wszystko, co wam mogę powiedzieć.“ Dalej oświadczył p. Lavalette — jak donosi *Journal de Constantinople* — że Cesarz Napoleon ceni wysoko spokojne zdobycze handlu i przemysłu, bo i wschód i zachód widziały już sławę oręża francuskiego, i nie potrzeba mu przeto nowych tryumfów dla uświetnienia swego tronu i narodu.

— W Omerola, w pobliżu Filippopolu, fanatyczni Turcy zburzyli w nocy budujący się kościół chrześciański. Temi dniami odeszły ztąd wojska nad Dunaj i do Hercogowiny na Raguzę i Wolo.

Lavalette otrzymał wielki krzyż greckiego orderu Zbawiciela.

— Obydwie dziewczęta, przywiezione ze Smyrny do Konstantynopola, których gwałtowne niby nawrócenie do religii chrześciańskiej dało powód do wmieszania sie władz, oświadczyły swoim rodzicom i innym świadkom wobec ministra oświecenia Sami Baszy, że chcą pozostać chrześciankami. *Journal de Constantinople* dodaje, że prosiły na wszystko ojca, aby im kupił suknie *a la franca*.

Wnuk Dost Mohameta Khana opuścił Konstantynopol i przedsięwziął pielgrzymkę do Mekki. Rząd przyjmował go jako gościa i kazał mu wypłacać 100 piastrów dziennie.

Inny gość z dalekiego wschodu, przybyły do Konstantynopola, któremu rząd daje dziennie po 500 piastrów, jest to poseł z Khokanu, który ma wyjednać u Porty przyjęcie imienia swego pana do *Kutbe*, t. j. modlitwy. Ma on także upraszać Sułtana, ażeby wyjednał u rządu perskiego uwolnienie 12.000 jeńców kokańskich w Korasanie.

Linia telegraficzna, co ma połączyć Konstantynopol z Bagdadem, jest już ukończoną do Dyarbekiru. Nad linią z Saloniki do Rodosto, Galipoli i Konstantynopolu pracują pilnie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 31. maja. Jak donosi dzisiejszy Monitor przedłużą się posiedzenia ciała prawodawczego do 30. czerwca. — Książę Hieronim zachorował ciężko.

Turyn, 29. maja. Dzisiejsza *Gazetta ufficiale del Regno* donosi: Paropływ angielski przywiózł z Palermu wiadomość, że powstańcy wkroczyli do Palermu, że część tamtejszej ludności powstała na wojsko i że wojska neapolitańskie bombardowały miasto od lądu i od morza. Bombardowanie rozpoczęło się w niedzielę zrana. — Senator Vigliani otrzymał polecenie, nietylko zwiedzić wszystkie trybunały sądowe w prowincyach emiliańskich, ale zarazem zbadać także wszystkie tamtejsze sprawy religijne.

Medyolan, 30. maja. Zdaje się, że po odejściu Francuzów przeniesie tu Lamormora główną kwaterę swoją.

Genua, 30. maja. Podług wiadomości z Neapolu z 30. b. m. trwało bombardowanie miasta Palermu kilka godzin. Główna kwatera Garibaldego jest w samem środku miasta.

Kostantinopol, 30. maja. Kibrisli Mehmet Basza mianowany jest Wielkim Wezyrem w miejsce Mehemeda Rudzi Baszy. — Porta przyjęła dymisyę greckiego patryarchy. — Omer Basza i minister Duxzeele przyjechali do Stambułu.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 23. maja. Na dzisiejszym targu było 99 wołów z Galicyi, z tych sprzedano 94 sztuk. Ceny w stosunku do przeszłego tygodnia spadły, gdyż cetnar mięsa wypadł na 22 zł. 11 c. w. a. Za najlepszą parę wołów wagi 940 ℔ mięsa, 120 ℔ łoju płacili 234 zł.; za najpośledniejszą wagi 540 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju, 126 zł.; cena przeciętna z 51 sprzedaży wypadła na 178 zł. 18 c. w. a. za 730 ℔ mięsa i 80 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. czerwca.

Hotel europejski: PP. Prағlowski Alex., z Komorowiec. — Bogdanowicz Mar., z Laszek murowanych.

Hotel Langa: Hoch Karol, c. k. porucznik, z Wiednia.

Hotel Kuhna: Zbrożek Adam, z Żółkwi.

Pod tygrysa: Żebrowski Karol, z Tworylna.

Do domu zajezdnego Krynickiego: Zygmuntowicz Leon, z Przemyśla.

Do domu zajezdnego nr. 509¾: Wolański Jan, z Dąbrowicy. — Nazarkiewicz Antoni, doktor medycyny, z Podola.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. czerwca.

PP. Doliniański Sew., do Dolinian. — Terlecki Mar., do Cieszaczyna. — Jurewicz Mich., do Tarnopola. — Kapiszewski Felix, do Kobelnicy wołoskiej. — Iwański Dyon., na Podole. — Byczkowski Winc., do Gołogór.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	322 33	+ 6 0°	82.6	półn.-zach. sil.	pochmurno
2. god. po p. ł.	322.79	+ 8 0°	73 4	„ „	„
10. god. wiecz.	323 60	+ 7 2°	80 6	zachodni sł.	„

T E A T R.

Dziś w teatrze niemieckim na dochód p. *Karola Treumanna*: „**Der Ehemann vor der Thür**,“ operetka komiczna w 1 akcie; „**Ein gebildeter Hausknecht**,“ komedya ze spiewkami w 1 akcie, i „**Die Hochzeit beim Laternenschein**,“ operetka komiczna w 1 akcie.

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 4. czerwca: Sprzedaż realności nr. 470 i 471 w Tarnopolu. — Sprzedaż różnych nieużytecznych materyałów pozostałych w fabryce tytoniu w Winnikach.

Dnia 5. czerwca: Sprzedaż realności nr. 9/36 w Bekersdorf w Podhajcach. — Sprzedaż realności nr. 695 w Tarnopolu. — Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w obwodzie Tarnopolskim w Tarnopolu.

Dnia 6. czerwca: Relicytacya dóbr Potoczyska, Horodnica w Stanisławowie.

Dnia 8. czerwca: Sprzedaż realności nr. 64/67 w Tarnopolu.

Dnia 11. czerwca: Sprzedaż realności nr. 12 w Tyniowicach w Jarosławiu.

Dnia 12. czerwca: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Podbórzu w Smolnicy.

Kurs lwowski.

Dnia 1. czerwca.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	20	6	28
Dukat cesarski	„ „	6	22	6	30
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	75	10	95
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	9	2	11
Talar pruski	„ „	1	98	2	2
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	25	85	25
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	—	72	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	40	79	40

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 1. czerwca.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79.15. Metaliki po 5% za 100 zł. 69 20; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 855.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 183.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 113.25. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 132 50. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.28½, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 29. maja.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . .	64 75	65 —
Z pożyczki narod. po 5%	79 30	79.50
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.—	98 —
Metaliki po 5%	69 20	69 30
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% . . .	61.—	61 25
dtto. „ 4%	55 —	55.50
dtto. „ 3%	40 75	41 25
dtto. „ $2\frac{1}{2}$%	34 50	34.75
dtto. „ 1%	13 80	13.90
Przez. do wylos. z r. 1839	124 50	125.—
„ 1854	99 75	100.—
Renty Como po 42 lir. aus.	15 50	15 75
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	—.—	66.—
„ $4\frac{1}{2}$%	—.—	58.—
„ 4%	—.—	53.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ $3\frac{1}{2}$%	—.—	46.
„ 3%	—.—	58.—
„ $2\frac{1}{2}$%	—.—	56.—
„ $2\frac{1}{4}$%	—.—	50.—
„ 2%	—.—	45 —
„ $1\frac{3}{4}$%	—.—	39.—
dtto. z procent za granicą . „ 5%	—.—	66.—
„ $4\frac{1}{2}$%	—.—	58.—
„ 4%	—.—	53.—

B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi .	92.50	93. -
Węgier	73 —	73 75
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii . . .	71 50	72.—
Galicyi	71 75	72 —
Bukowiny	69 —	69 50
Siedmiogrodu . .	69 25	69 50
innych krajów kor.	89 —	93 —
Z klauz. los r. 1867	—.—	—.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	— —	—
Wen. pożyczka z r. 1859	80 50	80.75

		pien.	towar.
Dług Tyrolu	po 5%	—.—	66.—
	„ 4%	—.—	53.—
	„ $3\frac{1}{2}$%	—.—	46.—
Dług Salcburga	„ 3%	—.—	38.50
	„ $2\frac{1}{2}$%	—.—	32.50
Dług Krainy .	„ 2%	—.—	26.50
	„ $1\frac{3}{4}$%	—.—	22.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł. . . .	—.—	—.—
„ $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. . .	—.—	—.—
„ $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. . .	—.—	—.—
„ 2% za 100 zł. . . .	—.—	—.—
„ $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. . .	—.—	—.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	859.—	861.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	183 70	183 90
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	565 —	567.—
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1890 —	1892
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	268 —	268 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	189 50	190. -
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	129 75	130.25
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	126.—	126. -
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%) . . .	160.—	162 —
Kol. Karola Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 80 zł. (40%)	126.75	127 25
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	24.—	26.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	55.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	649.—	660.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł. (30%) .	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	—.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	116.—	120.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	440.—	442.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	204.—	206.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	375.—	385.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	340.—	350.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 —	102 —
10 „ 5%	97.75	98 —
przeznacz. do los. po 5%	93.—	93 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5% .	88 80	89 —
Gal. Tow. kred. po 4% . .	84.—	84.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	93.—	94.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	135.—	136.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	95.50	96.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	135.—	136.—
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	85.—	86.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.—	95.50
Lloyda za 100 zł. . . .	88.50	89.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	104 50	104 75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	103 25	103.75
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124. —	125. —
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	38.25	38.75

	pien.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	85.—	86. —
Salma „ 40 „ „	40.—	40.50
Palfiego „ 40 „ „	37.50	38.—
Clarego „ 40 „ „	36.75	37.—
St. Genois „ 40 „ „	38.—	38 50
Windischgrätza 20 zł. „	23.50	24.—
Waldsteina 20 „ „	27.50	28. —
Keglevicha 10 „ „	14.50	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	113 75	113.75
Berlin za 100 tal. . . .	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	114.25	114.25
Genua za 100 lir. piem. .	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B. .	—.—	100.75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	44.15
Londyn za 10 ft. szt . .	—.—	133.—
Lugdun za 100 fr. . . .	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr. . . .	—.—	53 10
Paryż za 100 fr.	—.—	53 10
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piastr wol. .	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	— —
Dyskonto weks. Bank. nar. . . .	5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.	5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	$31\frac{5}{10}$ c.
dtto. pełnej wagi . . .	6 „	31 „
Korona	18 „	28 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 31. maja 1860.

Stan czynny.

		zlr.	kr.	den.
Gotowizna		zlr. 109.310	kr. 88	den. —
Papiery publiczne:	a) nieulegające kursowi i płatne za okazaniem	„ 555	„ 50	„ 2
	b) „ „ z terminem najdłuższym sześciu miesięcy	„ 457.000	„ —	„ —
	c) sprzedajne po kursie	„ 269.600	„ —	„ —
Zastawy: kwoty udzielone na papiery i monety z terminem najdłuższym dni 90 . . .		„ 320.265	„ —	„ —
Weksle: których termina nie nadeszły „ „ „ „ . . .		„ 68.486	„ 56	„ —
Pożyczki hypot.:	a) ziemskie	„ 1,876.062	„ 58	„ —
	b) miejskie	„ 795 500	„ 38	„ —
Rachunek różnych osób: drobne należytości i niedobory		„ 54.252	„ 33	„ —

Stan bierny.

Wkładki na książeczki: było z końcem zeszłego miesiąca . . . . zlr. 3,553 330 kr. 88 d. —
w m. b. włożyło 735 stron . zlr. 105.208 kr. 18 d. —
„ „ „ wypłacono 678 stronom „ 102.996 „ 88 „ —
Przewyżka wkładek . . . . zlr. 2 211 kr. 30 „ — zlr. 3,555.542 „ 18 „ —
Zakłady publiczne na rachunkach ciągłych mają . . . . 72.799 „ 79 „ —

Ogóły . . . . zlr. 3,959.599 kr. 31 d. 2 zlr. 3,628.341 kr. 97 den. —
Odjąwszy sumę mniejszą od większej . . . . „ 3,628.341 „ 97 „ —

Przewyżka surowa stanu czynnego stanowiąca fundusz do rozliczenia się w końcu roku ze stronami z należnych im prowizyi . . . . „ 331.257 „ 34 „ 2

Lwów, dnia 31 maja 1860.

Z Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

KRONIKA.

(Wiadomości z prowincyi. Pożar: — Morderstwo.) W Borysławiu, w obwodzie samborskim wszczął się pożar 14go z. m. w domu tamtejszego włościanina Mikołaja M. i stał się przyczyną wielu nieszczęść, gdyż nie tylko zgorzały trzy domy ze wszystkiemi budynkami gospodarskiemi, ale co większa parobek tego włościanina, Maćków, spalił się całkiem; matka poniosła tak ciężkie uszkodzenia od ognia, że nazajutrz umarła, a sam Mikołaj M., — który prócz domu stracił także 4 sztuk bydła rogatego — i brat jego Ilko M, zaledwie uniknęli śmierci mocno poparzeni.

Inny okropny wypadek donoszą z Mikuliniec w obwodzie tarnopolskim. Na dniu 14. z. m. znalazł włościanin nastasowski przy drodze z Chodaczkowa do Mikuliniec za wsią Nastasowem ciało nieznanego izraelity, na którem odkryto kilka wyraźnych śladów gwałtownej śmierci. Jakoż pokazało się zaraz nazajutrz z przedsięwziętego śledztwa, że to ciało niejakiego Leisora Arona E., furmana ze Skały, którego w powrocie z Brodów do Skały zamordował w nocy z 13. na 14. maja w pobliżu Nastasowa parobek Hnat K. jadąc z nim razem; że potem morderca dostał się na Krowinkę i Trembowlę z wozem zamordowanego, — na którym znajdowały się dwie beczułki wina i towary — do Łozówki, gdzie zostawiwszy wóz z jednym koniem na drodze sam uszedł na drugim koniu do Kopeczyniec, aż wreszcie udało się żandarmeryi schwytać go na drodze do Korolówki i odstawić do sądu obwodowego w Tarnopolu.

(Wyprawa pruskiej eskadry.) Do Berlina nadeszła wiadomość, że okręt transportowy „Elbe" z pruskiej eskadry expedycyjnej do Azyi wschodniej zawinął po szczęśliwej żegludze do portu w Santa Cruz na Teneryfie. Słychać jednak, że rząd zamyśla w obec dzisiejszego stanu politycznego odwołać tę eskadrę, a to szczególnie dla tego, że stosunki w Japonii nie obiecują pomyślnych skutków tej expedycyi.

(W zgromadzeniu prawodawczym w Kalifornii) utrzymał się bil przysądzający pierwszemu i drugiemu towarzystwu, któreby pociągnęło drut telegraficzny w poprzek stałego lądu Ameryki, nagrodę 60.000 i 40.000 dolarów.

(Osobliwszy filantrop dzieci.) Majętny jeden obywatel berliński, a przytem dziwak jak nam się widzi, nie chciał wynajmować pomieszkania w domu swoim, tylko rodzicom z pięciorgiem dzieci. Dobrał tego setkę, bez mała bo dziewięćdziesięcioro i oko; nie uczy niczego, ale im sprawia ochoty; nie dziw więc, że go pingastwo kocha, — a o czem się rozpisują dzienniki berlińskie z wielkim sentymentem.

Dodatek tygodniowy Nr. 22.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Jerzy Dzieduszycki, koniuszy wielki koronny, Starosta Żydaczowski, przez Maurycego hr. Dzieduszyckiego.
2) Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w lwowskim okręgu administracyjnym w roku szkolnym 1858 i 1859.
3) Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym. Wydatek w marcu 1860—1859.
4) Żupy solne w Galicyi i na Bukowinie. Wywar i przedaż soli w lutym 1860 - 1859.
5) Starostwo Sanockie. Dokument z r. 1402 i kilka lat późniejszych. Wypis z metryk koronnych zawierający rewizyę Starostwa Sanockiego w roku 1565 przez Krzysztofa Sokołowskiego, starostę rogozińskiego. Wieś Białobrzegi.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*